

Exam. Code : 103203

Subject Code : 1112

B.A./B.Sc. 3rd Semester

MUSIC (Vocal)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—50

Note :— Candidates are to attempt **FIVE** questions, **ONE** from each Section. **Fifth** question may be attempted from any Section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

- I. Describe in detail the condition of Indian Music during Akbar's period. 10
- II. Write down brief notes on the following musical terms :
 - (a) Upaj
 - (b) Bol Alap. 5+5=10

SECTION—B

- III. Write down in detail about the varieties of Taans. 10
- IV. Throw light on the structure of Tanpura. 5+5=10

SECTION—C

- V. Give full description with the notation of Raga Vrindavani Sarang. 10
- VI. Give full description with notation of Tala Sooltal. 10

SECTION—D

- VII. Write down brief life sketch of Pt. Vinayakaro Patwardhan with his detailed contribution to Indian Music. 10
- VIII. Throw the light on 'Aasa di vaar di chaunki' and 'Kanhada di vaar ki chaunki'. 10

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੇ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ-ੳ

- I. ਅਕਬਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੋ। 10
- II. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੰਗੀਤਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
(ੳ) ਉਪਜ
(ਅ) ਬੋਲ ਅਲਾਪ। 5+5=10

ਭਾਗ-ਅ

- III. ਤਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 10
- IV. ਤਾਨਪੁਰਾ ਦੀ ਬਣਤਰ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ। 5+5=10

ਭਾਗ-ੲ

- V. ਰਾਗ ਵਿੰਦਾਵਨੀ ਸਾਰੰਗ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ। 10
- VI. ਤਾਲ ਸੂਲਤਾਲ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ। 10

ਭਾਗ-ਸ

- VII. ਪੰ. ਵਿਨਾਅਕਰੋ ਪਟਵਰਧਨ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਦੱਸੋ। ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੋ। 10
- VIII. 'ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀ ਚੌਂਕੀ' ਅਤੇ 'ਕਨੁਦਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀ ਚੌਂਕੀ' ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ। 10

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰत्यੇਕ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਤੇ ਹੁਏ, ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੇਂ। ਪਾਂਚਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੀ ਭੀ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਆ ਜਾ ਸਕਤਾ ਹੈ। ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅਂਕ ਹੈਂ।

ਭਾਗ—ਕ

- I. ਅਕਬਰ ਕੇ ਕਾਲ ਕੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀਯ ਸੰਗੀਤ ਕੀ ਸਥਿਤਿ ਕਾ ਵਿਸਤਾਰ ਸੇ ਵਰਨਿ ਕਰੇਂ। 10
- II. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਸੰਗੀਤ ਸ਼ਬਦੋਂ ਪਰ ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ ਲਿਖੇਂ :
- (ਅ) ਤਪਜ
- (ਬ) ਬੋਲ ਆਲਾਪ 5+5=10

ਭਾਗ—ਕ

- III. ਤਾਨ ਕੀ ਕਿਸਮੋਂ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਵਿਸਤਾਰ ਸੇ ਲਿਖਿਏ। 10
- IV. ਤਾਨਪੁਰਾ ਕੀ ਸੰਰਚਨਾ ਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਡਾਲੇਂ। 5+5=10

भाग—ग

- V. राग वृंदावनी सारंग के संकेतन के साथ इसका पूरा विवरण दें। 10
- VI. ताल सुलताल के संकेतन के साथ इसका पूरा विवरण दें। 10

भाग—घ

- VII. पंडित विनायकरावो पटवर्धन की जीवनी बताए साथ ही भारतीय संगीत में उनके योगदान को विस्तार में बताए। 10
- VIII. 'आसा दी वार दी चौकी' और 'कान्हडा दी वार की चौकी' पर प्रकाश डालिए। 10